

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หน้าที่ของมหาวิทยาลัยโดยสากลนั้นระบุไว้เป็น 4 ประการ คือ 1. สอน 2. วิจัย 3. ถ่ายทอดวัฒนธรรม 4. ให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน ในปัจจุบันนักการอุดมศึกษาเชื่อว่า เป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัยที่จะช่วยเกลาสติปัญญา ความคิด ความรู้ และบุคลิกภาพของผู้เรียน เพราะ การที่คนจะเป็นอย่างไรนั้น มิได้เกิดจากสิ่งที่ได้เรียนจากห้องเรียนเป็นส่วนใหญ่¹

มหาวิทยาลัยจึงมีบทบาทและหน้าที่ในการรับผิดชอบ จำเป็นต้องพยายามปรับปรุงการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพสูง แต่สภาพความเป็นจริงแล้วระดับการศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยกำลังประสบ ปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรค กล่าวคือ

1. ปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ผู้ชำนาญการ สอนในสาขาวิชาต่าง ๆ
2. ปัญหาความต้องการ เข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่มหาวิทยาลัยต่าง ๆ สามารถรับนิสิต นักศึกษาได้จำนวนจำกัด
3. ปัญหาความสูญเปล่าทางการศึกษา

---

¹วัลลภา สุณาลัย , "การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการ เรียนการสอนในมหาวิทยาลัย สำหรับผู้รับทุนโครงการพัฒนามหาวิทยาลัย " (เอกสารประกอบการบรรยายเรื่องการอุดมศึกษา แผนก วิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520), หน้า 1.

นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีจำนวนเพิ่มขึ้นรวมทั้งนักเรียนที่ตกค้างจากปีก่อน ๆ จำนวนหลายหมื่นคน นักเรียนเหล่านี้หันตัวต่อการศึกษามาก¹

นับแต่ปี พ.ศ. 2476 เป็นต้นมา พัฒนาการมหาวิทยาลัยไม่มีอะไรก้าวหน้า จนถึงปี พ.ศ. 2514 นายประมวล กุลมาตย์ อธิบดีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดชุมพร ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหงขึ้น และได้ผ่านสภาผู้แทนราษฎรในสมัยนั้น² ประกาศใช้เป็นกฎหมายมีชื่อว่า "พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง พุทธศักราช 2514" ซึ่งกล่าวไว้ว่า "เนื่องจากประเทศไทยมีพลเมืองเพิ่มมากขึ้น จนเป็นเหตุให้นักเรียน นักศึกษาไม่มีที่เล่าเรียน ปรากฏเป็นปัญหาเป็นประจำทุกปี เพราะมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มีนักศึกษาจำนวนมาก แต่มีที่เล่าเรียนคับแคบ ไม่อาจรับนักศึกษาเพิ่มจำนวนได้ และเพื่อให้มหาวิทยาลัยแห่งนี้เป็นตลาดวิชาให้นักศึกษาโดยทั่วไป โดยมาฟังคำสอนที่มหาวิทยาลัยก็ได้ หรือจะขอคำสอนจากมหาวิทยาลัยไปเรียนด้วยตนเองแล้วมาสอบก็ได้ เป็นการให้การศึกษแก่ชนทุกชั้น เพื่อสร้างคุณภาพ ความรู้ ความสามารถของประชาชนคนไทยให้สูงขึ้นทัดเทียมกับนานาอารยประเทศ เพราะเป็นการสกัดกั้นมิให้นักศึกษาไปหาที่เล่าเรียนในต่างประเทศ อันเป็นการสูญเสียเงินตราต่างประเทศปีหนึ่ง ๆ มีใช่น้อย และเป็นการแก้ปัญหาข้อกล่าวหาว่านักศึกษาไม่มีที่เล่าเรียนจะได้หมดสิ้นไป"³

¹เนาวรัตน์ แสงโชติไกร, "ปัญหาการใช้โทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการสอนในมหาวิทยาลัยรามคำแหง" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517), หน้า 1.

²ณัฐฉิ คุณาวุฒิ, "ความต้องการเทคโนโลยีทางการศึกษาสำหรับมหาวิทยาลัยปวงชนของประเทศไทยในอนาคต" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520), หน้า 27.

³"พระราชบัญญัติวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2514", ราชกิจจานุเบกษา 88(2 มีนาคม 2514) : 24.

เมื่อเปิดมหาวิทยาลัยรามคำแหงขึ้นในภาคแรกของการศึกษา ในปี พ.ศ. 2514 มหาวิทยาลัยรามคำแหงเปิดทำการสอนในระดับปริญญาตรี แบ่งออกเป็น 4 คณะ กล่าวคือ

1. นิติศาสตร์ 2. บริหารธุรกิจ 3. มนุษยศาสตร์ 4. ศึกษาศาสตร์ ต่อมาได้ขยายการสอนออกไปอีก 3 คณะ คือ คณะรัฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ รวมจนถึงปัจจุบันเป็นจำนวน 7 คณะ มีผู้สมัครเข้าศึกษาประมาณ 40,000 คน แต่มาเรียนในเวลาการบรรยายอย่างสม่ำเสมอไม่เกิน 12,000 คน นักศึกษาบางคนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยอื่นมาแล้ว แต่มาสมัครเรียนในแขนงที่ตนยังไม่เคยเรียนมา

ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีจำนวนนักศึกษาประมาณ 222,646 คน และอาจารย์ประจำ 733 ท่าน อาจารย์ฝ่ายบริการวิชาการ 148 ท่าน ฝ่ายธุรการ 380 ท่าน โดยเฉพาะในภาคที่ 1 ปีการศึกษา 2521 มีผู้ขึ้นทะเบียนเรียนเป็นนักศึกษาใหม่ จำนวน 85,508 คน เป็นนักศึกษาที่ศึกษาด้วยตนเอง อยู่ในท้องถิ่นต่างทั่วประเทศจำนวนหนึ่ง ส่วนที่มาเรียนที่มหาวิทยาลัยมีประมาณวันละ 60,000 คน

จำนวนอาจารย์รวมทั้งสิ้น 733 ท่าน แยกเป็นอาจารย์ระดับปริญญาเอก 35 ท่าน ระดับปริญญาโท 463 ท่าน และระดับปริญญาตรี 235 ท่าน มีจำนวนข้าราชการและธุรการ 528 คน และที่เป็นลูกจ้างของมหาวิทยาลัย 1,005 คน¹

แม้ว่ามหาวิทยาลัยรามคำแหงได้พยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าว เช่น อาคารสถานที่ การนำเอาวิทยุกระจายเสียง การนำโทรทัศน์วงจรปิด มาใช้ ก็ยังไม่เป็นการเพียงพอและสนองความต้องการแก่บรรดาคณาจารย์และนักศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งมีจำนวนมากมาย ทางมหาวิทยาลัยจึงหาทางแก้ปัญหา โดยการนำโทรทัศน์วงจรเปิดซึ่งได้รับความร่วมมือจากสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 (อสมท.) มาช่วยในการเรียนการสอน

¹ สัมภาษณ์ สุมน มงคะ, ผู้อำนวยการสำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 5 มีนาคม 2522.

เริ่มทำการสอนทางโทรทัศน์ตั้งแต่วันที่ 8 สิงหาคม 2520 จนถึงปัจจุบันนี้

เพื่อติดตามผลของการดำเนินงานการสอนทางโทรทัศน์ดังกล่าวว่าได้ผลเป็นประการใด และมีปัญหาอะไรบ้างที่ต้องการแก้ไข ผู้วิจัยเห็นความสำคัญในเรื่องนี้มาก จึงทำการวิจัยปัญหาการใช้โทรทัศน์วงจรเปิด เพื่อการสอนโดยมหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ และหรือของมหาวิทยาลัยเปิดอื่น ๆ อันพึงจะบังเกิดขึ้นในประเทศไทย สืบต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาการใช้โทรทัศน์วงจรเปิด เพื่อการสอนโดยมหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนทางโทรทัศน์วงจรเปิด
3. ศึกษาและวิเคราะห์ความสนใจของนักศึกษาที่มีต่อการชมโทรทัศน์วงจรเปิด
4. ศึกษาและวิเคราะห์การผลิตรายการที่ออกอากาศของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาเกี่ยวกับนักศึกษาและอาจารย์คณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้แก่

1. คณะนิติศาสตร์
2. คณะบริหารธุรกิจ
3. คณะมนุษยศาสตร์
4. คณะศึกษาศาสตร์
5. คณะวิทยาศาสตร์
6. คณะรัฐศาสตร์
7. คณะเศรษฐศาสตร์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง หรือมหาวิทยาลัยเปิดอื่น ๆ ในอนาคต คือ

1. มหาวิทยาลัยรามคำแหงจะได้ทราบปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้โทรทัศน์วงจรเปิด เพื่อการสอน

2. เพื่อเป็นแนวทางใหญ่บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ด้านโทรทัศน์วงจรเปิด ปรับปรุงงานด้านนี้ให้อยู่ในลักษณะที่สมบูรณ์ เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยรามคำแหง
3. เป็นแนวทางให้สถาบันอื่น ๆ ซึ่งมีความสนใจในการใช้โทรทัศน์วงจรเปิดเพื่อการสอน

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

เนื่องจากนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ชั้นปีที่ 1 มีจำนวนมาก ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาเพียง 840 คน แยกเป็นนักศึกษาคณะต่าง ๆ 7 คณะ ๆ ละ 120 คน ดังนั้นผลของการวิจัยอาจจะคลาดเคลื่อนไปบ้าง

คำจำกัดความ

การสอนทางโทรทัศน์ (Instructional Television) หมายถึง ผู้สอนทำการสอนวิชาใดวิชาหนึ่ง โดยการแพร่ภาพออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไปสู่ผู้เรียนทางเครื่องรับโทรทัศน์ที่มีอยู่

โทรทัศน์วงจรเปิด (Open-Circuit Television) หมายถึง การส่งสัญญาณภาพและเสียงโดยเครื่องส่งที่ไม่ต้องใช้สายโยงระหว่างเครื่องส่งกับเครื่องรับ แต่ต้องใช้เสาอากาศคลื่นที่ส่งมีความถี่สูง (ระบบ VHF.) การส่งโทรทัศน์แบบนี้ เครื่องรับโทรทัศน์ที่อยู่ในรัศมีกำลังส่งสามารถรับภาพและเสียงได้

โทรทัศน์วงจรเปิดเพื่อการสอน (Open-Circuit Instructional Television) คือ โทรทัศน์ที่จัดรายการให้ความรู้โดยตรงตามสาขาต่าง ๆ เป็นการถ่ายทอดการสอนตามหลักสูตรไปสู่ผู้เรียนโดยตรง